

Bijzondere zeilprestaties zijn niet alleen voorbehouden aan mensen uit de categorie Bekende Nederlanders. Zeilen belicht een aantal van die vergeten zellers onder de noemer 'onbekende beroemdheden'.

PIET VROON TWINTIG KEER IS SCHEEPSRECHT

Op zeilhelden.nl wordt Piet Vroom 'de vader van het zeezeilen' genoemd. Als het om wedstrijdzeilen gaat, heeft hij niet alleen een deelnemerslijst maar ook een erelijst waar je mee thuis kunt komen. En dat heeft hij dan ook altijd gedaan, zelfs na de beruchte Fastnet Race van 1979. Geen rare dingen doen. Wat geluk hebben. Daarmee lijkt Vroom zijn eigen successen te willen verklaren. Maar is dat wel het hele verhaal?

Tekst Michiel van Straten Foto's uit de archieven van Piet Vroom

Ik ontmoet Piet Vroom in zijn werkkamer van het kantoor van rederij Vroom in Breskens. Modellen van zijn schepen sieren de ruimte. Het zijn geen zeilboten, maar joekels van maritieme transportschepen. Aan boord van die schepen vind je geen vallen en schoten, maar te vervoeren windmolens, chemische producten, auto's en zelfs levend vee. Zo'n 165 van zijn schepen varen over de wereldzeeën. Vroom moet het er druk mee hebben. Hoewel, Piet Vroom is van 1930. En een snelle rekensom leert dat hij nu dus 85 jaar oud is. Ruimschoots pensioengerechtigd, zou je denken.

Actief

Maar Piet Vroom is geen stilzitter. Naast commissaris van zijn internationale rederij is hij ook verwoed wedstrijdzeiler. Hoewel, als hij opstaat van achter zijn bureau om me te begroeten zie ik hem eerst twee krukken pakken. Voorzichtig manoeuvreert hij zichzelf naar de grote vergadertafel, waar we plaatsnemen. Vroom is al maanden aan het 'sukkelen' na twee rugoperaties. "Dan moet je opnieuw leren lopen", verklaart hij zijn moeizame bewegingen. "Vaart u nog?", vraag ik. Ach ja, laat ik maar met de deur in huis vallen. Het antwoord verrast, en ook weer niet. "Ik ga dit weekend mee naar Round the Island [een race rond Isle of Wight, Zuid-Engeland, MvS]. Maar als het slecht weer is, ga ik niet." In het antwoord zit veel verscholen, lijkt me. Iemand van 85 jaar die twee operaties achter de rug heeft, daardoor met krukken loopt, maar toch nog mee wil doen aan een overzeese zeilwedstrijd, daar zit een enorme passie voor (wedstrijd)zeilen achter. Hoe is dat zo gekomen?

"Ik had toen ik een jaar of elf was een kleine BM", legt Vroom uit. En net zo snel als hij vaart gaat hij met grote stappen door zijn zeilhistorie, want hij eindigt met: "Geleidelijk aan zijn er nieuwere en betere boten gekomen. En nu is dat ontaard in het varen met pure wedstrijdjachten op, ik zeg maar wat [Vroom aarzelt], wereldniveau." Hij doet bescheiden. Vroom voer en vaart niet alleen wedstrijden op veel plekken over de wereld; hij heeft er ook heel veel gewonnen. Alleen al aan de Fastnet Race heeft hij meer dan twintig keer meegedaan, zo vaak zelfs dat hij de exacte tel is kwijtgeraakt. Verder staan op zijn palmares wedstrijden als de Middle Sea Race, Cowes Week, North Sea Race, Round Ireland Yacht Race, Round Britain & Ireland Race, Key West, Myth of Malham Race. Wereldniveau? Alle hier genoemde races heeft hij minstens één keer gewonnen. En nog in 2014 won hij de Antigua Sailing Week.

Even terug nog: waar is Vroom opgegroeid? "Dat was hier, in Breskens, en een tijdje zat ik op school in Holland. Ik had een tante in het Kralingse Veer [Rotterdam, MvS] waar ik in het weekend naartoe ging. Ik had daar vrienden die zeilden en daar ben ik mee opgetrokken. Dat was in de oorlog." Van het een kwam het ander en al snel was Vroom wedstrijdjes aan het varen. Nooit aan toerzeilen gedaan? "Nee." Waarom niet? Trok dat niet? "Tja ach, je moet doen wat je het beste kunt", antwoordt Vroom. En blijkbaar was dat wedstrijdzeilen. Wat er zo aantrekkelijk was aan het varen van wedstrijden? "De challenge." En op den duur wordt het een gewoonte, voegt Vroom daaraan toe, alsof hij niet anders kon. Tegen- ▶

TONNERRE DE BRESKENS

Piet Vroom vaart al heel lang met de Tonnerre de Breskens. Niet lang in dezelfde versie, want nieuwe ontwikkelingen vragen om nieuwe jachten. Sinds afgelopen januari zeilt Vroom met Tonnerre 4, een Ker 51. Dit jacht heeft onder een andere eigenaar in 2014 winst behaald in de Sevenstar Round Britain & Ireland Yacht Race.

Piet Vroom is tegenwoordig commissaris van Rederij Vroom.

De Tonnerre leidt het veld onder spinnaker.

Piet Vroom als ballast. "Dat is vreselijk belangrijk, want daarmee houd je de boot recht."

“Nu ben ik ballast en moet ik het chequeboek drooghouden”

WINNAAR BOEK EIGENLIJK KON HET NIET

(Zeilen 8/2015)

In 2012 ontmoetten wij Wim en Nelly van Dijk in Quistreham in Normandië. Sterker nog, wij kwamen langs zij te liggen en hebben 's avonds nog ontzettend gezellig geborreid en het verhaal van de zellreis en de schipbreuk en alle toestanden van ziekenhuis en repatriëring met behulp van de ambassade meegekregen. Wat een bijzonder verhaal en wat een mooie anekdotes om geld te verdienen en te leven! Toen zei ik al tegen hem dat het mooi zou zijn als hij een boek zou schrijven. Daarop zei Wim dat hij al wel een klein beetje begonnen was. Later heb ik Wim nog eens gebeld in Zeeland, maar daarna hebben we geen contact meer met elkaar gehad. Volgens mij zeilden ze toen in een Pion. Wij zeilen met veel plezier in een Comfortina 32 en zijn inmiddels ook bezig om grotere reizen te gaan maken.

Frans en Helma Jeurissen

woordig ligt een van zijn wedstrijdboten – hij heeft er momenteel twee – in Cowes. Daar gaat hij om de paar weken naartoe. Van daaruit vaart hij nog wedstrijden. En wint ze ook geregeld.

Successen

Wat is het dan dat Vroom tot een succesvolle wedstrijdzeiler maakt; waar is hij goed in? Ik leg hem de vraag voor. “Ik vaar heel veel wedstrijden”, is zijn wat ontwikkelende antwoord. Maar u wint er ook veel, reageer ik. “Ja, dat klopt!” Waar bent u dan goed in, vraag ik hem. “Nou, elke nieuwere boot is beter dan een oudere, dus als je een nieuwe boot hebt en je blijft goed bij met je zeilen en instrumenten en wat dies meer zij, dan heb je theoretische grond om te winnen.” Vroom lijkt bezig met pure kansberekening: als je maar vaak genoeg meedoet, val je vanzelf een keer in de prijzen. Dat lijkt me toch te simpel gesteld. Maar als ik aandring en probeer los te krijgen waar zijn succes uit voortkomt, krijg ik weinig meer te horen dan dat hij over een goede boot en een goede bemanning beschikt. Hoewel dat me maar een deel van het verhaal lijkt, zal het best kloppen. Vroom heeft een poel van zo'n 25 tot 30 bemanningsleden waar hij uit kan putten. De captain is een professional, die zorgt voor de boot. Verder varen er vooral goede amateurs mee, van arts tot timmerman. Het is een internationaal gezelschap van een aantal Nederlanders, Belgen, Engelsen,

Ieren, Zuid-Afrikanen, ook een Israëliër. Hoe komt hij aan die mensen? “Nou, iedereen wil op een succesvolle boot varen. Die hebben graag op hun cv dat ze met succes hebben meegedaan; je zult er versteld van staan hoe aantrekkelijk dat voor de mens is.” Goede bemanning, goede resultaten – beide aspecten lijken elkaar dus wederzijds te beïnvloeden. Kip én ei.

Vrooms rol is in de loop van de ruim zestig jaar dat hij aan wedstrijdzeilen doet veranderd. Vroeger schipperde hij zelf, nu laat hij het sturen over aan degene die dat in zijn ogen het beste kan. “Mijn laatste functie is navigator geweest. En nu ben ik ballast en ik moet het chequeboek drooghouden”, zegt hij droogjes. Ik schiet in de lach. “Maar het is vreselijk belangrijk”, reageert Vroom direct, “want daar hou je die boot mee recht.” Hoe dan ook, Vroom zegt te genieten van zijn huidige taken. Toch kan ik me voorstellen dat bij een eigenaar en voormalig schipper/stuurman de verleiding bestaat zich te veel met het reilen en zeilen aan boord te bemoeien. Maar dat ziet Vroom anders: “Als je een goede bemanning hebt, dan hoeft dat helemaal niet. Iedereen weet wat er gedaan moet worden.” Ik vraag hem wie de baas is aan boord; de man met het chequeboek? Vroom: “Je hebt in theorie een *watchcaptain*, die bepaalt wat er gaat gebeuren. De bemanningen zijn reuze capabel. En als het nodig zou zijn dan zouden ze overleggen. Mijn taak is om te zorgen dat ik niet verongeluk.”

Fastnet

Een van de beroemdste wedstrijden waar Vroom aan heeft meegedaan is de Fastnet Race. En niet één keer, meer dan twintig deelnames staan er op zijn naam. Wie Fastnet zegt, zegt 1979, het jaar waarin de race achttien doden kostte (waaronder drie reddingswerkers) door noodweer. Minstens 75 van de ruim driehonderd deelnemende jachten kapseisden, vijf schepen zonken. De race zou er sindsdien berucht door blijven. Piet Vroom deed ook mee. Ik vraag hem hoe de race voor hem was gegaan. Ik doelde op de ramp, maar de wedstrijdzeiler in hem geeft antwoord: “Nou, het zag er heel goed uit voor ons. Maar toen de storm wat bedaarde en we meenden weer zeilen te moeten zetten bleek dat een deel van het tuig in elkaar was gedrukt als een harmonica. Daar konden we zo niet mee varen. Toen hebben we van alles aan elkaar gesjord, zodat we weer spanning op de tuigage kregen. Dat duurde natuurlijk een tijdje, maar we zijn uiteindelijk gefinisht onder spinnaker bij windkracht 1.”

Dat laatste klinkt erg atypisch voor deze editie van de race, maar ook Vroom heeft midden in de storm ►

“Als je vaak wint, wil men vaak weten hoe je dat doet.”

Piet Vrooms succesformule: “Ik vaar heel veel wedstrijden.”

“Mijn taak is om te zorgen dat ik niet verongeluk”

“De bemanningen zijn reuze capabel.”

Onweer in Zeeland vond Vroom angstiger dan storm tijdens de Fastnet

WIN EEN BOEK

Piet Vroom zelde mee in de beruchte Fastnet Race van 1979. Over deze race schreef de Amerikaanse deelnemer John Rousmaniere het spannende boek *Fastnet Windkracht 10*. Stuur een e-mail met motivatie waarom u voor dit boek in aanmerking wilt komen naar info@zeilen.nl.

gezet. Hoe heeft hij die zware omstandigheden ervaren? "Nou, dat was oncomfortabel en nat." Dat lijkt me nogal een understatement, gezien de effecten die deze race had op de deelnemers en de jachten; in totaal waren er zo'n vierduizend mensen betrokken bij de reddingswerkzaamheden. Steeds duidelijker wordt me dat Piet Vroom geen man is van superlatieven, zeker als hij zegt: "Hoe zwaarder de storm, hoe korter die duurt. Dat weten we allemaal. Dus je moet zorgen dat je je boeltje heel houdt, natuurlijk binnen de gegeven mogelijkheden. En geen kunsten uithalen." Aan boord blijven zolang de boot drijft, ook al is er van alles kapot en ligt bijvoorbeeld je mast eraf. Ja, dat advies kennen we natuurlijk allemaal uit de boekjes. Speelde angst dan geen rol van betekenis? In angst heeft Vroom niet gezeten, zegt hij. Heeft hij nog overwogen om uit de wedstrijd te stappen? "Nee. Je kunt voor de wind gaan varen naar een of andere haven, maar dat hebben we niet overwogen." Slechts 86 van de 303 deelnemende jachten finishten, een minderheid van 28 procent. Vroom was erbij.

Angstiger momenten dan tijdens de Fastnet van 1979 heeft Vroom naar eigen zeggen gekend in Zeeland. Hij was eens met zijn vrouw en pasgeboren kind buitenom

richting Veere aan het varen toen er onweer op kwam zetten. "De lucht werd zwart, we konden niks meer zien. Ik denk dat dat misschien wel angstiger was dan de Fastnet. Ik ben banger voor onweer dan voor wind." Wat gebeurde er? "Nou, we voeren in het Veerse Gat [de zeearm tussen Noord-Beveland en Walcheren, MvS] voor de wind, alleen op een voorzeil. We konden niks anders doen dan sturen. Toen heb ik mijn vrouw gezegd: als we aan de grond lopen, dan stap je overboord want dan kun je staan. Je pakt het kind mee en gaat naar de wal. Maar dat was gelukkig niet nodig, de bui was ongeveer over toen we bij Veere waren. We zijn als een haas een gat ingedoken en in de wind gekomen. Afijn, toen was 't over."

Als alles loopt zoals gepland

Wat is nou de mooiste wedstrijd voor Piet Vroom geweest? "Ja, het is natuurlijk geweldig als alles loopt zoals je hebt gepland. Als je tijdens een wedstrijd op het juiste moment ergens bent als de wind draait. Als al die dingen uitkomen die je hebt voorzien. Je wint dan of je krijgt in ieder geval een acceptabele plaats. Dat is natuurlijk geweldig." Als ik Vroom vraag of hij een race kan noemen waar alles goed samenviel en zijn planning uitkwam, dan komen we toch weer op de Fastnet. Niet die van 1979, maar de editie 2001. Die won Piet Vroom *overall*. Dat moet ongeveer zijn twintigste deelname zijn geweest, lijkt me. Twintig keer is scheepsrecht, in dit geval.

Direct hierna relativeert Vroom weer: "Maar voor hetzelfde geld mislukken al die dingen." Vroom doet het voorkomen alsof geluk wel een heel grote factor speelt in zijn successen. Als ik hem dat voorleg, beaamt hij dat ook. Maar uit zijn verhalen lijkt me toch dat we hier te maken hebben met een bijzondere zeiler. Iemand die rust en vertrouwen uitstraalt, die niet snel in paniek raakt, iemand die goed plant, de beste bemanning selecteert en hen vervolgens de ruimte geeft; iemand die de middelen zoekt om optimaal te presteren. Ik probeer hem nog één keer een uitspraak te ontfutselen over de grondslag van zijn eigen successen. Ik krijg als antwoord: "We hebben tegenwoordig fantastische wind- en stroompredicties, je kunt van tevoren een lijst krijgen met windrichting en windkrachten. Je kunt van alles berekenen." Maar dat kunnen de concurrenten ook allemaal. Wat doet Vroom dan beter dan anderen? Weer laveert Vroom verbaal: "Dat ligt het meeste aan de handicap die de anderen hebben. Dikwijls liggen we voor en dan worstelen we ons door een stiltegebied. Dan komt een meute achter ons voor de wind, daar kun je verder niks aan doen." Vroom legt nog een en ander uit over handicaps en verschillende schepen, pech en geluk. Het wordt me duidelijk dat ik deze man niet ga horen zeggen hoe goed hij is in vergelijking met anderen. Dat moeten we blijkbaar zelf maar bepalen. ●